

TRANSCARPATIA

RADIOGRAFIA UNEI REGIUNI MULTIETNICE

Prefață de Radu Carp

E I K O N

București, 2021

Cuvânt înainte.....	9
---------------------	---

INTRODUCERE	11
-------------------	----

CAPITOLUL 1 TRANSCARPATIA, EVOLUȚII ISTORICE. ÎNTRE REFORMELE ÎMPĂRĂTESEI MARIA TEREZIA ȘI FORMAREA STATULUI UCRAINEAN	23
---	----

1.1. Impactul reformelor Împărătesei Maria Terezia și ale Împăratului Iosif al II-lea asupra Transcarpatiei	25
--	----

1.2. Revoluția de la 1848. Prima renaștere culturală a rutenilor din Subcarpatia	33
---	----

1.3. Transcarpatia sub administrare Austro-Ungară. Problema maghiarizării naționalităților	41
---	----

1.4. Transcarpatia - regiune semi-autonomă în interiorul Cehoslovaciei	47
---	----

1.5. Independența și trecerea Transcarpatiei sub dominația Ungariei	57
--	----

CAPITOLUL 2 TRANSCARPATIA: ASPECTE GEOGRAFICE, ECONOMICE ȘI DEMOGRAFICE	61
---	----

2.1. Regiunea Transcarpatia – aspecte geografice	63
--	----

2.2. Regiunea Transcarpatia – „ping-pong” între administrații	64
---	----

2.3. Sistemul administrativ în Transcarpatia post 1991	66
--	----

2.4. Potențialul economic al regiunii.....	73
--	----

2.5. Evoluția demografică	82
---------------------------------	----

2.6. Structura etnică și confesională	85
---	----

CAPITOLUL 3 SITUAȚIA MINORITĂȚILOR DIN TRANSCARPATIA DUPĂ DESTRĂMAREA UNIUNII SOVIETICE

3.1. Situația principalelor minorități etnice din Transcarpatia după destrămarea Uniunii Sovietice.....	96
3.1.1. Ce-a de-a treia renaștere culturală ruteană	96
3.1.2. Problema recunoașterii minorității rutene de către statul ucrainean în comparație cu statele vecine	102
3.1.3. Minoritatea maghiară din Transcarpatia.....	116
3.1.4. Minoritatea românească din Transcarpatia.....	122
3.2. Problema separatismului în Transcarpatia	128
3.2.5. Separatismul rutean	128
3.2.6. Separatismul maghiar.....	133

CAPITOLUL 4 REPREZENTARE ÎN TRANSCARPATIA. PARTIDE ȘI ORGANIZAȚII CARE REPREZINTĂ DREPTURILE ȘI INTERESELE MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

4.1. Reprezentarea maghiarilor din Transcarpatia.....	141
4.1.1. Uniunea Culturală a Maghiarilor din Transcarpatia (KMKSZ–UMP).....	141
4.1.2. Federația Democratică a Maghiarilor din Ucraina (UMDSZ).....	145
4.2. Reprezentarea românilor din Transcarpatia	149
4.3. Reprezentarea rutenilor în Transcarpatia.....	158

CAPITOLUL 5 CADRUL LEGISLATIV CARE REGLEMENTEAZĂ STATUTUL MINORITĂȚILOR NAȚIONALE DIN TRANSCARPATIA ÎN UCRAINA DUPĂ DESTRĂMAREA UNIUNII SOVIETICE

5.1. Cadrul legislativ care a afectat statutul minorităților naționale din Ucraina în perioada 1990–2000	167
5.1.1. Declarația suveranității statale a Ucrainei	167
5.1.2. Declarația drepturilor naționalităților din Ucraina și Legea Limbilor din 1989	170
5.1.3. Convenția bilaterală Ucrainiano-Maghiară pentru garantarea drepturilor minorităților naționale	173

5.1.4. Legea privind minoritățile naționale din 1992	177
5.1.5. Protecția minorităților naționale reflectată în prima Constituție a Ucrainei din 1996	181
5.2. Cadrul legislativ care a afectat statutul minorităților naționale din Ucraina după anul 2000	183
5.2.1. Legea privind principiile limbii naționale din 2012	183
5.2.2. Legea Educației din 2017	186
5.3. Implicațiile aderării la Consiliul Europei asupra protecției minorităților naționale din Transcarpatia	192
5.4. Protecția minorităților naționale în Ucraina din perspectiva ratificării Convenției Cadru pentru Protecția Minorităților Naționale. Analiza rapoartelor de monitorizare.	197
5.4.1. Raportul de monitorizare din anul 2002	198
5.4.2. Raportul de monitorizare din anul 2008	204
5.4.3. Raportul de monitorizare din anul 2013	208
5.4.4. Raportul de monitorizare din anul 2014	214
5.4.5. Raportul de monitorizare din anul 2018	217
CONCLUZII	223
BIBLIOGRAFIE	231
ANEXE	259

1.1. Impactul reformelor Împărătesei Maria Terezia și ale Împăratului Iosif al II-lea asupra Transcarpatiei

A doua jumătate a secolului al XVIII-lea poate fi considerată epoca reformelor în Imperiul Habsburgic. La începutul secolului, turcii au fost izgoniți din Imperiu, iar revoltele țărănești din Ungaria, conduse de obicei de domnii transilvăneni au fost înăbușite. Cu toate aceste amenințări majore, Împărăteasa Maria Tereza și Iosif al II-lea (1780-1790) și-au îndreptat atenția asupra reorganizării interne a teritoriului. În acea perioadă, pe tot teritoriul Imperiului Habsburgic, s-au înregistrat diverse reforme pe toate planurile: guvernamental, militar, administrativ, religios, social sau educativ.¹ Împărăteasa Maria Tereza și Iosif al II-lea au fost amândoi conducători iluminați, convinși de faptul că binele societății în ansamblu depinde foarte mult de buna funcționare a statului ca întreg. Totodată aceștia considerau că un stat funcțional se află în legătură directă cu capacitatea fiecărui cetățean de a contribui la buna desfășurare a lucrurilor. În plus, locuitorii statului trebuiau să înțeleagă faptul că sunt protejați de lege.² Astfel, pentru a înțelege și aprecia statul, fiecare locuitor trebuia să fie educat. Prin urmare, nu este surprinzător că reformele Tereziene și Iosefine erau legate în primul rând de chestiuni legale, socio-economice, religioase și educaționale. Rutenii, și nu numai, locuitorii stabiliți la poalele Carpaților în Imperiul Austro-Ungar, urmau să fie beneficiarii direcți ai reformelor care au fost puse în aplicare în toate aceste domenii.³

¹ Paul Robert MAGOCSI, *The Shaping of a National Identity, Subcarpathian Rus', 1848 - 1948*, Harvard Ukrainian Series, Library of Congress in Publication Data, United States of America, 1978, p. 26.

² Paul Robert MAGOCSI, *Op. Cit.*, 1978, p. 27.

³ Robert A. KANN, *A History of the Habsburg Empire, 1526-1918*, University of California Press, 1974, p. 527.

LIBRARY OF THE
NEW YORK
PUBLIC
ASTOR
TUCKER
BOOKS

Reformele Mariei Tereza și a lui Iosif al II-lea au influențat considerabil și viața din Transcarpatia de astăzi. Unul dintre cele mai importante momente a fost înființarea eparhiei de la Muncaci. Rezultatele indirecte ale acestui eveniment au fost neașteptate, pentru că, deși mișcarea a fost determinată de preocuparea Vienei pentru menținerea stabilității interne, contribuie de fapt la crearea unei identități aparte rutene prin religie.⁴ Rutenii reprezentau în acea perioadă istorică nucleul regiunii din punct de vedere etnic, fapt care conturează nevoia creării unei zone autonome din punct de vedere politic și social. Dar, vom observa pe parcurs că, de-a lungul istoriei, deși există nenumărate momente în care vârfurile intelectuale ale zonei solicită administrațiilor centrale acest lucru, Subcarpatia nu se va bucura decât foarte puțin de o autonomie propriu zisă.

Reformele de la sfârșitul secolului al VIII-lea din Imperiul Habsburgic, în special cele din domeniul educației, au avut un impact extrem de important pentru dezvoltarea identității rutene din zona Carpaților.

Pe teritoriul Transcarpatiei existau școli încă dinaintea măsurilor reformatoare adoptate în imperiu. Pe baza dovezilor indirecte, unii cercetători estimează că în Ujgorod a existat o școală încă de la 1400. Până în secolul al XVIII-lea, școlile își desfășurau activitatea în mănăstiri precum cea din Muncaci, Malyi-Bereznyi, Imstychyche sau Boroniava. În anul 1744 de exemplu, școala din mănăstirea Muncaci a fost transformată de către preotul Olshavskyi în școală teologică care a funcționat până în 1778, oferind pregătire mai multor generații de preoți ruteni. Tot în această perioadă Biserica Catolică a acordat o mare atenție îmbunătățirii nivelului de educație, în special în rândul clericilor. În 1762, vicarul general Bradach⁵ a cerut ca fiii fiecărui preot și cantor să fie trimiși cât mai curând posibil la școala din Muncaci, amendându-i pe

⁴ Paul Robert MAGOCSI, *Op. Cit.*, 1978, p. 27.

⁵ Ivan Bradach, (14 februarie 1732 - 4 iulie 1772) a fost un ierarh rutean greco-catolic. El a fost episcopul titular al lui Rhosus și ultimul Vicar Apostolic pentru ruteni între anii 1768-1771. De asemenea a fost primul episcop eparhial al eparhiei catolice rutene create la Muncaci între anii 1771-1772.

părinții care nu au reușit să se conformeze. Tot el cere tuturor cantoriilor satului să formeze școli și să ofere instruire zilnică tuturor copiilor creștini.⁶

Deși această inițiativă era foarte bună, ea avea efecte doar asupra unei părți minore a populației. Guvernul central din Viena urmează astfel să prezinte o schemă mai elaborată pentru educația publică. În 1777, Maria Tereza a publicat *Ratio Educationis*⁷, un decret prin care se urmărea implementarea unui sistem universal de acces la educație. *Ratio Educationis* este alcătuit din trei părți. Prima are de a face cu administrarea și nevoile materiale ale școlilor. Cea de-a doua, cea mai extinsă, oferă curricula pentru diferitele tipuri de școli și include instrucțiuni privind metodele de predare. A treia parte se referă la disciplina și supravegherea școlilor.⁸

Astfel, Ungaria primea legitimitate în supervizarea întregului sistem educațional, putea stabili discipline obligatorii și totodată putea aproba manualele școlare. În acest punct educația devenea centralizată. Ungaria a fost împărțită în nouă raioane educaționale, dintre care unul își avea centrul în Ujgorod. Sistemul educațional avea să fie împărțit pe 5 niveluri. La nivel elementar, limba maternă locală trebuia să fie mijlocul de instruire, în timp ce limba latină, maghiară sau ambele erau introduse în școlile mai avansate.⁹

Ratio Educationis a propus, de asemenea, stabilirea în Ujgorod a unei școli primare de patru clase pentru formarea cadrelor didactice. Aceste planuri grandioase au fost întrerupte, însă, din cauza lipsei de fonduri din Viena, iar responsabilitatea pentru organizarea școlilor a rămas în mâinile Bisericii Greco-Catolice, care, în special în timpul

⁶ Paul Robert MAGOCSI, *Op. Cit.*, 1978, p. 27.

⁷ *Ratio Educationis Totiusque Rei Literariae per Regnum Hungariæ et Provincias Eidem Adnexas* (Sistemul de Educație și Instruire completă din Ungaria și Provinciile anexate)

⁸ Julius KORNÍŠ, *Education in Hungary*, Teachers College, Columbia University, New York City, 1932, p. 10.

⁹ David PHILLIPS, Michael KASER, *Education and Economic Change in Eastern Europe and the Former Soviet Union*, Oxford Studies in Comparative Education, Volume 2(1), Triangle Books, Oxfordshire, United Kingdom, 1992, p. 61.

anilor episcopului Andriy Bachynskiy, a făcut o muncă lăudabilă în crearea unei rețele de școli primare și secundare.¹⁰

Sub conducerea episcopului Bachynskiy, sediul administrativ al eparhiei a fost transferat în 1777 de la Muncaci la Ujgorod, iar odată cu această mișcare a fost mutată și școala teologică, care a fost transformată în anul următor într-un seminar de patru ani pentru formarea preoților: de asemenea, a fost înființată în Ujgorod o rețea de școli primare, astfel încât în 1806 au fost descoperite peste 300 de școli în satele din zona Subcarpatică. Profesorii au fost instruiți în mare măsură de școlile mănăstirilor (în special la Mariapdcs și Krasny Brod), iar după anul 1794 de către un colegiu de cadre didactice din Ujgorod. Limba locală a fost folosită pentru instruirea în școlile primare, în timp ce textele, dacă erau accesibile, erau de obicei în slava bisericească.¹¹

Deși putem vorbi despre un sistem educațional funcțional în zonă, foarte puține texte erau disponibile rutenilor pentru că nu existau facilități de tipărire în sau în apropierea teritoriului subcarpatic. De la sfârșitul secolului al șaptesprezecelea, episcopii greco-catolici din Muncaci au cerut de mai multe ori permisiunea administrației centrale de la Viena să își poată înființa propria tiparniță, dar cererile lor au fost de fiecare dată respinse. Multe dintre cărțile scrise în chirilică au venit de la români și sârbi. Astfel, singura sursă de carte accesibilă locuitorilor din zonă a devenit spațiul rusesc. În secolele XVII-XVIII, sute de cărți bisericești, catehisme, imnuri și alte tipuri de cărți au ajuns în Carpați din Est. Totuși, atât eparhia greco-catolică din Muncaci, cât și guvernul vienez au privit importanța acestor scrieri ortodoxe sau „schismatice” ca pe un pericol ideologic, și încă din 1727, un decret imperial trecea în ilegalitate deținerea unor astfel de publicații. Cu toate acestea, s-a menținut interzisă posibilitatea de a înființa tiparnițe în chirilică în Presov, Ujgorod sau Muncaci. În schimb, în 1770, Maria Tereza i-a dat lui Joseph Kurzbeck, un publicist vienez, dreptul de a publica toate lucrările chirilice pentru a fi utilizate în Imperiul

¹⁰ Paul Robert MAGOCSI, *Op. Cit.*, 1978, p. 27.

¹¹ *Idem.*

Habsburgic. Pentru a proteja acest monopol supravegheat îndeaproape, a fost emis în același an un decret, care interzice importul în continuare a cărților în chirilică dincolo de granițele imperiului. Într-adevăr, întreprinderea Kurzbeck a fost îndreptată în primul rând către nevoile sărbilor din imperiu, care până atunci trimiteau mari sume de bani Rusiei pentru cărți religioase. De fapt, doar trei din cele cincizeci de publicații în chirilică, pregătite de Kurzbeck, erau pentru rutenii din Subcarpatia. Într-o astfel de situație, cărțile au continuat să fie obiecte de contrabandă din Rusia.¹²

O altă reformă educațională și ecleziastică a Mariei Tereza și a lui Iosif al II-lea, una de mare importanță pentru rutenii care trăiau în Imperiul Habsburgic, a fost crearea unor instituții educaționale centralizate pentru clerul greco-catolic din Viena și Lvov. Aceste proiecte au fost o consecință directă a celor mai noi achiziții teritoriale ale imperiului. În 1772, Austria, Rusia și Prusia au realizat prima împărțire a Poloniei. La acea vreme, habsburgii au primit provincia Galiția; trei ani mai târziu, a urmat Bucovina învecinată.¹³ Ca rezultat, numărul rutenilor care trăiau în interiorul granițelor imperiului a crescut substanțial, astfel încât în vasta lor extindere a programului de reformă, Maria Tereza și fiul ei, Iosif, s-au simțit obligați să acorde o atenție deosebită unor noi subiecte pentru imperiu.¹⁴

Pentru a îmbunătăți nivelul educațional al preoților greco-catolici, administrația centrală a creat un seminar greco-catolic la Biserica Sf. Barbara din Viena. Această instituție a devenit cunoscută sub numele de *Barbareum* și a funcționat între 1775 și 1784. Au fost puse la dispoziție 46 de locuri, dintre care unsprezece au fost rezervate seminariștilor din Muncaci.¹⁵

¹² Elaine RUSINKO, *Straddling Borders: Literature and Identity in Subcarpathia Rus*, University of Toronto Press, Toronto, 2003, p. 70.

¹³ Judy BATT, Kataryna WOLCZUK, *Region, State and Identity in Central and Eastern Europe*, Routledge, London, 2002, p. 153.

¹⁴ Paul Robert MAGOCSI, *Op. Cit.*, 1978, p. 28.

¹⁵ Paul Robert MAGOCSI, *Roots of Ukrainian Nationalism*, University of Toronto Press, Canada, 2002, p. 15.

În 1783, Iosif al II-lea, după desființarea Barbareum, l-a înlocuit cu un sistem de seminarii centralizate. Rutenii din Subcarpatia urmau să participe la seminarul maghiar de la Eger, iar cei din Galiția și Bucovina urmau să meargă la Lvov. Seminarile mai mici atașate diocazelor individuale urmau să fie eliminate treptat. În timp ce acest lucru s-a întâmplat de fapt cu unele instituții greco-catolice din Galiția, Episcopul Bachynskyi a reușit să păstreze seminarul de la Ujgorod și să le permită studenților din Subcarpatia să fie transferați la seminarul din Lvov, loc în care fostul student Barbareum, Mykhail Shvavnytskyi, a devenit coordonatorul principal.¹⁶

Pe lângă chestiunea accesului la educație, minoritățile din zona Subcarpatiei s-au confruntat cu o altă problemă asupra căreia s-a răsfânt sistemul de reforme a celor doi împărați luminați. Una dintre problemele principale a fost legată de situația iobagilor și a zilelor de muncă pe care trebuiau să le presteze țăranii. Acestea fiind într-o creștere continuă, constituiau o problemă serioasă în Subcarpatia, ținând seamă că majoritatea locuitorilor erau țărani. Singura instituție care putea îmbunătăți situația era biserica prin creșterea numărului de zile de sărbătoare. Astfel, au apărut o multitudine de așa zise sărbători locale precum comemorarea înființării unei parohii sau reamintirea unor dezastre naturale (inundații, incendii, epidemii etc.). Acestea era de multe ori prelungiri ale sărbătorilor mari precum Crăciunul sau Paștele. Un alt rezultat al naturii arbitrare a sistemului feudal a fost atitudinea negativă față de muncă. Munca nu era privită ca ceva care îți îmbunătățește statutul social, ci mai degrabă era privită ca o chestiune impusă pe care trebuie să o eviți în orice fel.¹⁷

Maria Tereza și Iosif al II-lea au urmărit să modifice această situație, adoptând o serie de decrete pentru reglementarea relațiilor feudale dintre proprietari și iobagi. Obiectivul de bază a avut trei direcții generale: stabilirea exactă a numărului de obligații pe care le au șerbii,

¹⁶ Paul Robert MAGOCSI, *Op. Cit.*, 2002, pp. 16-17.

¹⁷ Paul Robert MAGOCSI, *With their Backs to the Mountains. A history of Carpathia Rus' and Carpatho – Rusyns*, Central European University Press Budapest–New York, 2015a, p. 98.

interzicerea, sau cel puțin restrângere, confiscării arbitrare de către proprietari a pământurilor alocate țăranilor și în general îmbunătățirea condițiilor economice, astfel încât țăranii să își poată plăti impozitele la stat. Cel mai important decret a fost *Urbarium*, dat de către Maria Tereza.¹⁸

Acesta a definit relația dintre proprietar și iobag, făcându-se astfel transferul dinspre sfera privată către sfera publică. Este primul moment în care relațiile dintre lord și șerb în Imperiul Habsburgic au fost supuse reglementărilor stabilite de stat. De menționat că *Urbariumul* a fost implementat treptat și în Subcarpatia în perioada cuprinsă între 1772 și 1778.

Printre cele mai importante reglementări ale *Urbarium* s-au numărat următoarele: a fost definită dimensiunea parcelei țărănești, care varia în funcție de calitatea solului, s-au delimitat grădinile caselor, țăranilor li s-a acordat statutul de șerb, obligațiile față de proprietar au fost fixate la 52 sau 104 zile anuale reprezentând o zi pe săptămână de muncă dacă aceștia foloseau pentru lucru animalele proprii sau două zile în caz contrar etc. De asemenea au fost emise reglementări specifice care vizau și alte sarcini precum transportul lemnului și a altor materiale care aparțineau proprietarilor, furnizarea proprietarilor a lemnului de foc și acordarea a trei zile de vânătoare pe domeniile proprietarilor.¹⁹

Unul dintre cel mai importante puncte ale *Urbariumului* garanta iobagilor dreptul de a-și petrece timpul liber după bunul plac. Cu alte cuvinte, un țăran putea să își găsească un loc de muncă care ulterior să fie plătit pentru asta. Tot în acest moment, din punct de vedere administrativ, statul creează satul sau comuna urbarială, care consta în câmpiile arabile, pășuni, pajiști și păduri. Deși acest act, considerat revoluționar în acel moment, pune în ordine relațiile dintre proprietar și șerb, lasă totuși o putere considerabilă în mâinile proprietarilor. Dimensiunea

¹⁸ Paul Robert MAGOCSI, *Op. Cit.*, 2015a, pp. 98-99.

¹⁹ Helen LIEBEL-WECKOWICZ, Frank SZABO, *Modernization Forces in Maria Theresa's Peasant Policies, 1740-1780*, *Histoire Sociale - Social History Journal*, University of Ottawa, Ontario, Canada, Vol. 15, No. 30, 1982, pp. 301 – 331, p. 321.

parcele țărănești nu este fixată și protejată de către stat ci legea permitea proprietarilor să împartă terenul după bunul plac și să decidă ce suprafață poate fi cultivată. De asemenea proprietarului i s-a acordat dreptul de a solicita țăranilor, pe care îi considerau leneși, să lucreze mai mult decât una sau două zile pe săptămână.²⁰

Un alt aspect foarte interesant de menționat este acela că, pentru a se asigura că reglementările Urbariumului ajung în toate colțurile imperiului, textul acestuia a fost tradus și publicat pe banii statului în mai multe limbi, printre care și ruteană. Așadar impactul acestei reglementări asupra țăranilor din zona Subcarpatiei a fost unul direct și transmis către majoritatea populației deși vorbea o limbă diferită și locuia într-o zonă izolată din interiorul imperiului.

²⁰ Béla K. KIRÁLY, *Neo-Serfdom in Hungary*, Slavic Review, Vol. 34, No. 2 (Jun., 1975), pp. 269-278, p. 272.

1.2. Revoluția de la 1848.

Prima renaștere culturală a rutenilor din Subcarpatia

În Imperiul Habsburgic perioada revoluționară a durat din martie 1848 până în august 1849. Faza inițială a fost marcată de căderea foștilor conducători - demisia prințului Metternich în martie precum și abdicarea împăratului Ferdinand în decembrie 1848 - și punerea în aplicare a numeroaselor reforme, cea mai semnificativă și mai durabilă fiind abolirea șerbiei. Diferitele naționalități au formulat, de asemenea, cereri în această perioadă. În special maghiarii au reprezentat cea mai mare amenințare pentru Imperiu, în primăvara anului 1848 purtând un conflict armat care urma să aibă ca rezultat o încercare de independență totală față de Viena. La începutul anului 1849 reconsolidarea autorității habsburgice era în plină desfășurare, iar a doua fază sau faza militară a procesului revoluționar urma să se încheie în 13 august 1849 cu predarea armatei revoluționare ungare la Vilagos.

Știrile evenimentelor de la Budapesta au ajuns în regiunea subcarpatică încă din 18-19 martie 1848, când textul celor douăsprezece puncte ale lui Petofi a fost afișat public pe străzile din Ujgorod și Muncaci. Această declarație revoluționară, care reprezintă programul de bază al reformatorilor maghiari, a fost apreciată de către intelectualitatea maghiară și ruteană locală, iar ca răspuns la două dintre premisele sale, mulți studenți ai seminarului de la Ujgorod s-au alăturat Gărzii Naționale, în timp ce unii dintre clerici erau pregătiți să intre pe listele electorale propuse de către dietă. Este caracteristic faptul că aristocrația locală, temându-se de pierderea propriei sale influențe politice, a început să răspândească zvonuri care revitalizează vechile acuzații că rutenii erau panslaviști și deci un pericol pentru regatul maghiar.²¹

²¹ Paul Robert MAGOCSI, *Op. Cit.*, 1978, p. 43.

În mijlocul lunii martie a anului 1848 a izbucnit revoluția în Imperiul Austriac, diferitele popoare au reacționat în moduri diferite. Austro-germanii, în special clasele liberale educate și profesioniste din capitala imperială Viena, au solicitat sistarea imediată a statului polițienesc și ca punerea în aplicare a drepturilor civile să fie garantată prin adoptarea unei constituții și prin munca unui parlament ales în mod democratic. Purtătorii de cuvânt austro-germani au cerut, de asemenea, emanciparea țăranilor iobagi. Maghiarii, a căror cameră inferioară controlată de nobilime a fost stimulată în anii 1830 și 1840 de retorica pasionantă a liderului Lajos Kossuth, au vrut să pună capăt dominației imperiale directe și să guverneze regatul printr-o dietă asupra căreia regele „lor” habsburgic ar avea doar autoritate nominală. Solicitățile lor au luat forma celor Douăsprezece Puncte anunțate public la Pest în data de 15 martie. Din acel moment avea să fie amintită ca ziua simbolică care a lansat „revoluția legală” a Ungariei. Diferitele popoare slave și românii, de asemenea sub influența ideologiei naționaliste, doreau să obțină o formă de autonomie politică sau, cel puțin, autonomie culturală într-un imperiu restructurat.²²

Oarecum surprinzător, autoritățile Habsburgice au reacționat rapid și, într-un anumit sens, și-au adoptat propriul program „revoluționar”. Înainte de sfârșitul lunii martie 1848, împăratul habsburgic Ferdinand a acceptat cererile Ungariei de a-și forma propriul guvern. În ceea ce privește jumătatea austriacă a imperiului, în aprilie, autoritățile habsburgice au permis convocarea la Viena a unei adunări constituționale alese (Reichstag); apoi, în mai, au emis un decret imperial care a pus capăt muncii neremunerate pe care țăranii o ofereau în mod tradițional domnilor lor, abolind astfel în mod efectiv iobăgia. Fervoarea revoluționară din primăvara anului 1848 a determinat diferitele popoare din imperiul austriac să-și facă propriile cereri pentru un fel de autonomie națională sau de autogovernare. Diferitele exigențe și interese ale popoarelor imperiului au fost însă umbrite de evenimentele foarte schimbătoare din regatul Ungariei.²³

²² Paul Robert MAGOCSI, *Op. Cit.*, 1978, p. 118.

²³ *Idem.*